

Vaasan hallinto-oikeus

Diaarinumero 01130/19/5208

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

28.12.2021

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **4.1.2022 (7 pv)**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 28.12.2021 nro 21/0083/1, valitus vesitalousasiassa, Maa-aineksen ottaminen Ulvaanharjun pohjavesialueelta, Hämeenkyrö.

Luvan hakija

Petri Leppikangas Oy ja Pirkan Rakentajapalvelu Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuultus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **28.12.2021 – 3.2.2022** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. **Valitusaika päättyy 3.2.2022.**

Vaasan hallinto-oikeus**Päätös**

Antopäivä

28.12.2021

Päätösnumero

21/0083/1

Diaarinumero

01130/19/5208

Asia

Valitus vesitalousasiassa

Muutoksenhakijat ja luvan hakijat

Petri Leppikangas Oy ja Pirkan Rakentajapalvelu Oy

Päätös, johon on haettu muutosta

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto 20.8.2019 nro 193/2019

Aluehallintovirasto on hylännyt Pirkan Rakentajapalvelu Oy:n ja Petri Leppikangas Oy:n vesilain mukaisen lupahakemuksen maa-aineksen ottamiseksi Ulvaanharju A:n vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (0210810A) pohjaveden pinnan yläpuolelta kiinteistöltä [REDACTED] Hämeenkyrön kunnassa.

Aluehallintovirasto on perustellut ratkaisuaan muun ohella seuraavasti:

(---)

Hallituksen esityksessä ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (84/1999) on ympäristönsuojelulain yksityiskohtaisten perustelujen kohdalla todettu muun ohessa, että pohjaveden pilaamiskielto sisältää vaaran aiheuttamisen kiellon eikä pilaamiskiellon vastaiselta toiminnalta edellytetä konkreettisen pilaantumisen aiheutumista. Pilaantuminen voi syntyä esimerkiksi soranoton yhteydessä pohjaveden pinnanvaihteluiden ja virtausolosuhteiden muuttumisen vuoksi. Perustelut ovat koskeneet nyt jo kumottua ympäristönsuojelulakia, mutta koska pykälä pohjaveden pilaamiskiellosta on siirtynyt nykyiseen ympäristönsuojelulakiin lähes muuttumattomana, samoja perusteita voidaan käyttää edelleen.

Hankealue sijaitsee Ulvaanharju A:n vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella vedenottamon lähisuojavyöhykkeellä. Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelmassa on ohjeistettu, että vedenottamoiden

Osoite

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA

Puhelin

02956 42611

Telekopio

02956 42760

Sähköposti

vaasa.hao@oikeus.fi

lähisuojaväyhykkeillä ei pääsääntöisesti tule ottaa maa-aineksia. Ulvaanharjun osayleiskaavassa hankealue sijaitsee maa-ainesten ottoalueella. Hämeenkyrön kunnan ympäristölautakunta on kuitenkin todennut lausunnossaan, että osayleiskaava on vanhentunut siltä osin, kuin pohjavesialueiden suojele- ja kunnostussuunnitelma koskee aluetta. Maakuntakaavan määräyksissä on todettu muun muassa, että alueelle ei saa sijoittaa sellaista maankäyttöä, joka voi vaarantaa alueen vaihtoehtoisia käyttömahdollisuuksia vedenhankintaan ja että alueen erityispiirteitä haitallisesti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Alueella saa kuitenkin ottaa kiviaineksia maisemavaurioiden korjaamiseksi. Kaavamääräykset tukevat siten hakemuksen hylkäämistä.

Lupa-asiaa ratkaistaessa aluehallintovirasto on ottanut huomioon Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2016–2021. Vesienhoidon keskeisenä tavoitteena on estää pintavesien ja pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Hankkeen toteuttaminen saattaisi vaarantaa vesienhoitosuunnitelman pohjavettä koskevien tavoitteiden toteutumisen.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan maa-ainesten ottaminen vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella, vedenottamon lähisuojaväyhykkeellä, aiheuttaisi pohjaveden laadulle riskin, jota ei voitaisi täysin sulkea pois lupamääräyksillä. Koska on mahdollista, että pohjaveden laatu huonontuisi toiminnan seurauksena, luvan myöntäminen saattaisi aiheuttaa pohjaveden piläämiskiellon (ympäristönsuojelulain 17 §) vastaisen tilanteen.

Intressivertailussa hankkeesta saatavana vesilain 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuna yksityisenä hyötynä oli otettava huomioon maa-aineksen ottamisesta saatava taloudellinen hyöty. Tätä hankkeesta yksityiselle edulle koituvaa hyötyä oli vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohdan mukaan verrattava hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Hankkeesta pohjaveden laadulle pohjaveden muodostumisalueella aiheutuvaa vaaraa oli vesilain mukaisessa intressivertailussa haittoja arvioitaessa pidettävä huomattavana haittana. Hankkeessa vesilain mukaisessa intressivertailussa huomioon otettavat yksityiselle edulle saatavat hyödyt eivät olleet vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohdassa edellytetyin tavoin yleiselle edulle koituvia menetyksiä huomattavasti suurempia. Intressivertailun perusteella edellytyksiä luvan myöntämiselle ei ole ja sen vuoksi hakemus on hylättävä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Petri Leppikangas Oy ja *Pirkan Rakentajapalvelu Oy* ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Lisäksi muutoksenhakijat ovat vaatineet, että Suomen valtio määrätään korvaamaan niille asiassa hallinto-oikeudessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, tällä hetkellä arvonlisäveroineen 2 864 euroa, laillisine viivästyskorkoineen, kun kuukausi on kulunut hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta.

Vaatimustensa tueksi muutoksenhakijat ovat esittäneet muun muassa, että lupa

olisi tullut myöntää lupahakemuksessa ja sen täydennyksissä esitettyjen selvitysten perusteella. Lupahakemuksen johdosta annetut lausunnot ja hakemuksen hylkäämistä koskeva lupaviranomaisen päätös ja sen perustelut eivät ole olleet juridisesti kestäviä.

Lupahakemus koskee maa-ainesten ottamista Hämeenkyrön kunnassa tilalla [REDACTED] alueella, jolla muutoksenhakijoilla on ollut jo aikaisemmin lupa maa-ainesten ottamiseen. Aikaisemmat luvat on myönnetty 5 vuodeksi 4.2.2008 ja 9.9.2013. Aluehallintoviraston päätöksessä on katsottu virheellisesti, että maa-ainesten ottaminen hakemuksesta ilmenevällä tavalla aiheuttaisi pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Aluehallintovirasto on suorittanut vesilain 3 luvun 4 §:n mukaisen intressivertailun virheellisesti. Päätösharkinnassa ei ole otettu asianmukaisella tavalla huomioon alueella aiemmin harjoitettua maa-ainesten ottamistoimintaa sekä lupahakemuksessa esitettyjä toimenpiteitä pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Päätös loukkaa yhdenvertaisuusperiaatetta, sillä samalle Ulvaanharju A:n pohjavesialueelle on myönnetty useita muita maa-aineslupia.

Maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Pirkanmaan maakuntakaavassa hankealue sijaitsee muun muassa vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella sekä teknisen huollon kehittämisen kohdealueella. Hämeenkyrön kunnanvaltuuston 5.3.2012 hyväksymässä Ulvaanharjun oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa hankealue on maa-ainesten ottoaluetta (EO/5). Kaavahierarkian perusteella oikeusvaikutteinen yleiskaava ohittaa maakuntakaavan, eikä vesilain mukaista päätöstä voi siten perustaa maakuntakaavaan. Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta. Aluehallintovirasto on virheellisesti katsonut, että kaavamääräykset tukevat hakemuksen hylkäämistä. Voimassa oleva Ulvaanharjun osayleiskaava puoltaa lupahakemuksen hyväksymistä. Kunnan ympäristölautakunnalla ei ole toimivaltaa todeta, että osayleiskaava on joltakin osin vanhentunut tai menettänyt merkityksensä.

Hankealue sijaitsee Ulvaanharju A:n vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella, osittain vedenottamon lähisuojavajöhykkeellä. Vuonna 2015 laaditun Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelman liitteessä 10 on todettu, että vedenottamoiden lähisuojavajöhykkeillä ei pääsääntöisesti tule ottaa maa-aineksia. Maa-ainesten ottamista lähisuojavajöhykkeellä ei ole ehdottomasti kielletty, eikä hanketta voi pitää tällä perusteella yleisen edun vastaisena. Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelman liitteen 10 mukaan alimman ottotason ja pohjaveden pinnan väliin tulee jättää riittävä suojakerros. Maa-ainesten kestävä käyttö -oppaan mukaan olemassa olevilla ottamisalueilla vedenottamon lähisuojavajöhykkeellä vähimmäissuojakerrospaksuus on 6 metriä ja muualla 4 metriä. Koska kyseessä on olemassa oleva ottamisalue, luvan myöntämiselle ei ole esteitä kunnan suojelu- ja kunnostussuunnitelman ohjeiden tai ympäristöministeriön julkaiseman Maa-ainesten kestävä käyttö -oppaan mukaan.

Aluehallintoviraston päätöksessä on liioiteltu hankkeesta pohjavedelle aiheutuvia riskejä. Hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun tai määrään. Hankealueella ja sen lähialueella jo pitkään suoritettu maa-ainesten

ottotoiminta osoittaa, ettei varteenotettavaa riskiä pohjaveden laadulle tai määrälle aiheudu. Ulvaanharjun pohjavesiluokituksesta huolimatta alueelle on myönnetty useita maa-ainesten ottolupia, joiden myötä myös ottotoiminnan turvallisuus pohjaveden kannalta kyseisellä alueella on voitu todeta useista pohjavesiputkista suoritettujen pohjaveden pinnanseurantojen ja laaduntarkkailujen myötä.

Lupahakemuksessa on esitetty, miten hankkeesta pohjavedelle aiheutuvat riskit eliminoidaan. Pohjavedelle aiheutuvaa riskiä vähentää myös se, että suunnitellulla ottoalueella sijaitsee neljä pohjavesiputkea, joita seurataan säännöllisesti. Pohjavesiputkista voidaan havaita mahdolliset haitalliset pitoisuudet paljon ennen kuin ne muodostavat uhan vedenottamosta saatavalle vedelle.

Pohjavesialueen ja ottopinnan välille on määritelty Maa-ainesten kestävä käyttö -oppaan suosittelema yli 6 metrin suojakerrospaksuus, mikä antaa riittävän vahingontorjunta-ajan, mikäli alueella tapahtuisi esimerkiksi öljyvuoto. Suurimmassa osassa suunniteltua ottoaluetta suojakerrospaksuus tulee olemaan selvästi yli 6 metriä. Maa-ainesten ottamisessa noudatetaan ympäristöministeriön ympäristöoppaan numero 85 (Maa-ainesten ottaminen ja ottamisalueiden jälkihoito) ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisun numero 25 ohjeita, joiden mukaan maa-ainesten ottaminen suoritetaan ympäristön kannalta turvallisesti ja vastuullisesti.

Hankealue on otettu käyttöön aiemman maa-aineslupan myötä, eikä se ole luonnontilainen. Ottoalueesta noin puolet on ollut pintamaaltaan kuorittua ja loppuosa puustoltaan raivattua, joten maisemalliset vaikutukset ovat suurelta osin jo tapahtuneet. On yleisen edun mukaista hyödyntää maa-ainesten ottamisessa niitä maa-alueita, jotka on jo aikaisemmin otettu käyttöön. Tämä vähentää maa-ainesten ottamisesta yleiselle edulle aiheutuvia haittoja. Yleisenä menetyksenä voidaan nähdä se, ettei ottotoimintaa suoriteta loppuun.

Hankkeesta aiheutuvana yksityisenä etuna on otettava huomioon, että hanke edistää kiinteistön käytettävyyttä ja tuottavuutta. Alueelta turvallisesti otettavan, jäljellä olevan maa-aineksen rahallinen arvo on noin 500 000 euroa. Maa-ainesten ottaminen hyödyttää myös muuta alueen elinkeinotoimintaa ja yhteiskunnallisia infrahankkeita. Otettavan hiekan pääasiallinen käyttökohde on läheinen betonitehdas. Ottoalueen läheisyydessä sijaitsee myös useita Tampereen seudun kasvun aiheuttamia nykyisiä ja tulevia infrahankkeita. Lupahakemuksen hylkäämisestä aiheutuu muutoksenhakijoille merkittävää taloudellista haittaa. Alueen maisemointikustannukset tulevat suhteettoman kalliiksi saatuaan hyötyyn nähden, jos maa-ainesten ottamista ei saa jatkaa.

Kun ottotoiminta on hakemuksen ja lupamääräysten mukaista, toiminnasta ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa tai muutakaan merkittävää yksityistä tai yleistä menetystä. Alueen aikaisemmasta ottamistoiminnasta ei ole aiheutunut haittaa pohjavedelle. Hankkeesta aiheutuva yksityinen ja osin yleinenkin hyöty on huomattavasti suurempi kuin hankkeesta aiheutuvat yleiset haitat tai menetykset.

Asiassa on otettava huomioon hallintolain 6 §. Ulvaanharjun pohjavesialueelle ja muille Hämeenkyrön pohjavesialueille on myönnetty useita maa-ainesten ottolupia. Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelman

mukaan Ulvaanharjulla on ollut 11 maa-aineslupaa.

Kunta on suhtautunut hankkeeseen asenteellisen kielteisesti, koska Petri Lepikangas Oy:n aikaisempi vastuuhenkilö ei ole kunnan mukaan noudattanut kaikilta osin aiempia lupamääräyksiä. Koska ottoalueelta ei päätyneen viisivuotislupakauden aikana otettu lainkaan maa-aineksia, lupamääräysten mukaan pohjaveden seuranta ja ottomäärien seuranta ei tehty. Muutoksenhaki-jayhtiöiden vastuuhenkilöt ovat tämän jälkeen vaihtuneet ja nykyiset ottotoiminnasta vastaavat henkilöt kunnioittavat lupamääräyksiä ja sitoutuvat noudattamaan niitä. Kunnan kielteiset näkemykset ovat olleet omiaan vaikuttamaan aluehallintoviraston päätökseen kielteisesti. Aikaisempiin tapahtumiin viittavan kunnan lausunnon ei tule vaikuttaa lupaharkintaan.

Kun otetaan huomioon yhtäältä muutoksenhakijoiden samalla alueella ollut aikaisempi maa-aineslupa ja ottotoiminta, sekä toisaalta muiden alueella toimivien maa-ainesluvat, alueen osayleiskaavan kaavamerkintä sekä hallinnossa asioivien yhdenvertaisuusperiaate ja oikeutettujen odotusten suoja, aluehallintoviraston päätös on virheellinen.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

██████████ ja ██████████ ovat vastineessaan vaatineet, että aluehallintoviraston päätös jää voimaan. Ulvaanharju on geologisesti arvokasta harjualueutta eikä sitä saa tuhota enempää. Hankealue sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella ja vedenottamon lähisuojavaikykkeellä. Pohjavedenottamon vedenotto-kaivot sijaitsevat hankealueen etelä- ja lounaispuolella. Yksi niistä sijaitsee vain noin 350 metrin päässä hankealueesta ja pohjaveden virtaussuunta on hankealueelta kohti vedenottamon kaivoa.

Lähisuojavaikykkeellä toimittaessa riskit ovat suuret ja kauaskantoiset. Hankkeesta saatava hyöty on huomattavan vähäinen verrattuna siihen, mitkä riskit hankkeesta aiheutuvat yleiselle edulle. Eri puolilla Suomea on havaittu soranottoon liittyvän tarkkailun yhteydessä esimerkiksi öljyhiilipitoisuuksia pohjavedessä.

Luvan hakijat toimivat lupamääräysten vastaisesti. Muun muassa pohjaveden seuranta ei ole tehty, ottomääriä ei ole toimitettu valvontaviranomaisille eikä maisemointitoimia ole aloitettu. Silti pintamaa on kuorittu uudelta 3,5 ha:n alueelta.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vastineessaan esittänyt muun muassa, että osayleiskaavan merkintä ei toimi suoraan luvan myöntämisen edellytyksenä, vaan lupaharkinnassa tulee ottaa huomioon alueen olosuhteet myös voimassa olevaa kaavaa laajemmin. Myös maakuntakaavasta johtuvat tavoitteet tulee ottaa huomioon lupaharkinnassa siten, että ei vaikeuteta näistä johtuvien keskeisten maankäyttötavoitteiden toteuttamista.

Valituksessa esitetyt, hankkeesta vesilain mukaisessa intressivertailussa huomioon otettavat seikat eivät ole sellaisia, että aluehallintoviraston ratkaisua tulisi muuttaa. Alueen jatkokäytön mahdollistamisesta seuraisi vesilain mukai-

nen yleinen menetys pohjaveden laadun vaarantumisen muodossa. Hanke edistäisi kiinteistön käytettävyyttä ja tuottavuutta yksin tilapäisesti maa-ainesten ottotarkoitukseen. Hanke vaarantaisi alueen tulevan käytön vesihuollon tarkoituksiin ja pohjaveden laadun heikkeneminen hankkeen johdosta aiheuttaisi pitkäaikaisen, mahdollisesti jopa pysyvän ja laaja-alaisen yleisen menetyksen. Alueen maisemointi kuuluu alueen aiemman maa-ainesluvan mukaisen hankkeen toteuttamiseen ja on luvan edellyttämää toimintaa. Hallituksen esityksessä eduskunnalle vesilainsäädännön uudistamisesta (HE 277/2009) on todettu, ettei hankkeiden toteuttamiskustannuksia otettaisi intressivertailussa huomioon menetyksinä.

Kyse on vesilain mukaisesta lupaharkinnasta. Maa-aineslain mukainen hakemus käsitellään asiassa vasta, kun vesilain mukainen asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Kutakin hanketta ja sen vaikutuksia arvioidaan laissa säädettyjen edellytysten mukaisesti itsenäisesti.

Hämeenkyrön Vesi Oy on vastineessaan uudistanut asiassa aiemmin antamansa muistutuksen ja todennut, että maa-ainesten ottaminen vedenottamon lähisuojavyöhykkeen alueelta sisältää varotoimenpiteistä huolimatta aina suuren riskin pohjaveden laadulle.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan viitannut päätökseensä ja sen perusteluihin ja katsonut, ettei valituksessa ole esitetty uusia asiaan vaikuttavia seikkoja.

_____ ja _____
_____ ovat vastineessaan vastustaneet luvan myöntämistä. Riittämättömien valvontaresurssien vuoksi ottotoimintaa ei ole ennenkään pystytty kontrolloimaan. Tämä vaarantaa korvaamattoman pohjavesialueen ja mahdollisen vahingon sattua sen tuhoutuminen on pysyvää. Pohjavesialueen suojelemisen lisäksi alueen harjuluonto tulisi säilyttää ja aiempi ottoalue maisemoida alkupe räiseen tilaansa.

Hämeenkyrön kunnan ympäristölautakunta on vastineessaan esittänyt muun ohella, että Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tarkistanut Hämeenkyrön alueella sijaitsevien pohjavesialueiden rajauksia ja luokituksia vuoden 2019 aikana. Pohjavesialueet on rajattu geologisina kokonaisuuksina käytettävissä olevan hydrogeologisen tiedon perusteella. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 6.11.2019 tiedottanut kuntaa tehdystä rajausratkaisusta, jonka mukaan uudet pohjavesialueiden rajat ja luokat tulivat heti voimaan. Ulvaanharjun pohjavesialueen osalta tämä tarkoittanee sitä, että Ulvaanharjun A ja B -alueet yhdistyivät ja ovat jatkossa luokkaa 1E. 1-luokkaan kuuluvat alueet ovat vedenhankintaa varten tärkeitä alueita, joissa vettä käytetään yhdyskunnan vedenhankintaan tai talousvetenä yli 10 m³/d tai yli 50 henkilön tarpeisiin.

E-lisämerkinnällä tarkoitetaan, että alueella on suoraan pohjavedestä riippuvaisia merkittäviä ekosysteemejä. Soukkonevan laidalla rinteen alaosissa on laaja tihkupinta, joka on noin 150–200 metriä pitkä ja 20 metriä leveä. Alueen tihkupinta on kauttaaltaan kostea, mutta ei upottava. Lisäksi alueella on muutama pieni pohjaveden noromainen purkautumispaikka. Alue on luonnontilainen ja sen sammallajisto on runsas.

Uuden luokituksen jälkeen Ulvaanharjun pohjavesialueen arvo kasvoi, ja siten siellä toteutettavien hankkeiden osalta tulee arvioida vaikutukset pohjaveden laadun ja määrän lisäksi pohjavedestä riippuvaiseen ekosysteemiin. Ulvaanharjun pohjavesialueella on aloitettu geologinen rakenneselvitys Geologian tutkimuskeskuksen, Hämeenkyrön kunnan, Hämeenkyrön Veden, Kyröskosken Veden ja Pirkanmaan ELY-keskuksen yhteistyöhankkeena. Hydrogeologisen rakenneselvityksen, painovoimamittausten, maatutkaluotausten ja maaperäkairausten avulla hankitaan uutta tietoa täydentämään olemassa olevia pohjavesitietoja.

Yhdenvertaisuusperiaatetta ei ole loukattu, koska kyseiselle hankealueelle on myönnetty maa-aineslupa ja sille jatkolupa, yhteensä kymmenen vuotta. Se, ettei myönnettyjä maa-aineslupia ole hyödynnetty luvan mukaisesti, ei oikeuta vetoamaan yhdenvertaisuusperiaatteeseen. Muutoksenhakijoiden hakemus on ainoa, joka kohdistuu Ulvaanharjun pohjavesialueella Hämeenkyrön Vesi Oy:n vedenottoaivon (PV5) lähisuojavaiohykkeelle. Hämeenkyrön Vesi Oy:n Ulvaanharjun vedenottamon ottomäärä on ollut noin 1 085 m³/d vuonna 2015, noin 1 287 m³/d vuonna 2018 ja noin 1 354 m³/d vuonna 2019 vastineen antamiseen mennessä. Vedenottoaivon (PV5) osuus kokonaismäärästä on noin 35 % ja määrä nousee koko ajan. Vedenottamon ottoaivo (PV5) sijaitsee veden virtaus suunnassa ottoalueelta noin 350 metrin etäisyydellä idässä. Kohteenä oleva 500 000 k-m³:n ottoalue sijaitsee kokonaisuudessaan lähisuojavaiohykkeellä. Ulvaanharjun toiselle lähisuojavaiohykkeelle on myönnetty neljä maa-aineslupaa ja niiden kokonaissottomäärä lähisuojavaiohykkeellä on yhteensä alle 200 000 k-m³. Näiden lupien tavoitteena on ollut toteuttaa alueen maisemointityöt loppuun.

Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelusuunnitelma päivitettiin vuonna 2015 Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa yhteistyössä. Suunnitelmassa määritettiin vedenottamoille lähisuojavaiohykkeet. Lähisuojavaiohykkeiden määrittelyperusteena on ollut muun maankäytön, kuten rakentamisen ja soranoton haittavaikutusten estäminen vedenottamoille. Lähisuojavaiohykkeen ulkorajalta pohjaveden virtaus vedenottamolle tai vedenotto paikalle kestää noin 50–60 vuorokautta. Rajauksissa on otettu huomioon pohjaveden virtaus suunnat, korkeus ja vedenoton määrä ottamoilla. Lähisuojavaiohykkeiden leveydet ovat päävirtaus suunnassa keskimäärin 300–500 metriä, joskus jopa yli kilometrin. Lähisuojavaiohykkeellä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Se, ettei nykyisestä otosta ole valituksen mukaan havaittu haittaa pohjavedelle, ei ole riittävä peruste. Ympäristönsuojelulain 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto on ehdoton ja sen noudattaminen edellyttää ennakkointia ja haittojen ehkäisemistä. Keväällä vuonna 2018 luvan hakijan suorittama pintamaiden kuorinta siinä vaiheessa, kun maa-aineslupa oli enää noin puoli vuotta voimassa ja lupamääräysten mukaisesti oton edetessä edellytetyt maisemoinnit olivat suorittamatta, antaa kuvan välinpitämättömyydestä. Paljas, laaja hiekanottoalue vedenottamon lähisuojavaiohykkeellä on merkittävä riski pohjaveden laadulle. Lähisuojavaiohykkeellä pohjavesiputkien seuranta neljästi vuodessa ei ole riittävän nopea tapa havainnoida mahdollisten vahinkojen vaikutuksia pohjavedenotolle. Hakemuksessa esitetyt toimet polttoaineiden ja koneiden hallinnasta sekä käsittelystä ja jätehuollosta eivät vakuuta siitä, että luvan hakija olisi ymmärtänyt asian vakavuuden ja riskit pohjavedelle.

Lähisuojaväyöhykkeellä toimittaessa riskit ovat suuret eivätkä ne ole taloudellisesti mitattavissa. Hankkeen hyödyksi esitetty jäljellä olevan maa-aineksen rahallinen arvo on vähäinen verrattuna siihen, jos alueella sattuisi polttoainevahinko. Kuoritun maa-ainesalueen vedenläpäisevyyden johdosta vahingon estäminen on suojaväyöhykkeet huomioon ottaen erittäin haasteellista, jopa mahdollonta. Pohjaveden pilaantumisesta aiheutuvat kustannukset Hämeenkyrön kunnan ja Sastamalan kaupungin vesihuollolle ovat moninkertaiset edellä mainittuun hyötyyn nähden. Sastamalan kaupungilla olisi vahinkotilanteessa vaikea saada korvaavaa talousvettä tilalle, ja siten vaikutukset voivat olla ennalta arvaamattomat. Vesilain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty intressivertailussa. Hanke aiheuttaa vaaraa pohjavedelle alueella ja siten voi vaarantaa yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta ja aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa.

Pirkkalan kunnan ympäristöterveydenhuollon terveystarkastaja Hämeenkyrön kunnan terveydensuojeluviranomaisena on vastineessaan todennut, että terveystarkastajalla ei ole lisättävää asiassa aikaisemmin annettuun lausuntoon.

Kyrön Luonto ry on vastineessaan katsonut, että luvan hakijat eivät ole esittäneet mitään uutta, joka edellyttäisi aluehallintoviraston päätöksen muuttamista. Ulvaanharju on tärkeä pohjavesialue ja merkittävä ulkoilualue. Sen luonnontilaa ei tule enää huonontaa, vaan turvata sen lähiseudun asukkaille tarjoamat luontopalvelut. Harjuluonto on merkittävä myös luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Lupahakemuksessa tarkoitettu alue on kokonaisuudessaan Hämeenkyrön Vesi Oy:n pohjavesikaivon lähisuojaväyöhykkeellä, jolla ei tulisi sallia mitään kaivutoimintaa. Korkein hallinto-oikeus on antanut kielteisen päätöksen 16.2.2015 taltionumero 409 vedenottamon lähisuojaväyöhykkeelle sijoittuvaan maa-ainesten ottolupahakemukseen. Yleiskaava on vanhentunut eo-alueen osalta, koska kaava on vuodelta 2012, mutta korkeimman hallinto-oikeuden päätös vuodelta 2015.

Maaperä on hyvin läpäisevää ja virtaussuunnat ovat vedenottamon suuntaan. Isojen koneiden käytöstä aiheutuva öljyvahingon vaara on otettava huomioon. Ei ole uskottavaa, ettei kaivutoiminnalla olisi vaikutusta pohjaveteen. Toiminnanharjoittajat eivät ole noudattaneet edellisten maa-ainestupien lupamääräyksiä. Valitus tulisi hylätä.

Hämeenkyrön kunnalle on varattu tilaisuus antaa vastine valituksen johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Petri Leppikangas Oy ja *Pirkan Rakentajapalvelu Oy* ovat lausunnon ja vastineiden johdosta antamassaan vastaselityksessä esittäneet muun muassa, että pohjaveden laadun heikkenemisvaara tai pilaantumisen vaara on tehokkaasti estettävissä hakemuksessa ja lisäselvityksissä esitetyillä toimenpiteillä. Samalla pohjavesialueella on maa-ainesten ottoa myös lähisuojaväyöhykkeellä. Haittavaikutukset pohjaveden laadulle ja vesihuollolle on mahdollista ehkäistä ja tähän voidaan kiinnittää huomiota myös lupamääräyksissä. Hallinnossa asioivia tulee kohdella tasapuolisesti, eikä ole objektiivisesti hyväksyttävää syytä arvioida, että juuri tämä hanke haittaisi yleistä etua muista poiketen. Aiemman

maa-aineslupan maa-ainesmäärästä osa on jäänyt hyödyntämättä. Tämä on intressipunninnassa lupaa puoltava seikka. Aiempaa lupaa ei voida lukea muutoksenhakijoita vastaan siten, että muutoksenhakijoita ei enää tarvitsisi kohdella yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Hakemuksen täydennyksestä 24.9.2018 liitteineen ilmenee, että yksityiskohdainten lupamääräysten valvonnan kautta maa-ainesten otosta ei aiheudu riskiä pohjavesialueen lähisuojavyöhykkeelle. Kaavamääräyksissä todetaan, ettei maa-ainesten ottoa suositella lähisuojavyöhykkeelle, mutta sitä ei haluta kieltää kaikilta osin, kun aineistossa käytetään sanaa pääsääntöisesti. Keskeneräinen projekti voitaisiin toteuttaa alkuperäisen ajatuksen mukaisesti, jolloin yhdenvertaisuusperiaate ja omistuksen suoja tulevat toteutetuiksi tarkoitustaan vastaavalla tavalla. Pohjaveden seuranta varmistaa, että maa-ainesten otto voi tapahtua alueella turvallisesti. On kohtuutonta, jos tilanne muuttuisi niin, ettei ottamatta jäänyttä maa-ainesta voitaisikaan uusien säännösten mukaan enää hyödyntää, vaikka tuotannon tekijöihin on jouduttu panostaman tähänkin mennessä huomattavasti. Maa-aineslain yleisperiaatteen mukaan lupa tulee myöntää, ellei erityisiä vastasyitä ole. Tässä tapauksessa vastasyyt ovat kumottavissa asianmukaisten lupamääräysten kautta, jolloin tilanne ei ole faktisesti muuttunut tilanteesta, jolloin hakijalle myönnettiin aiempi maa-aineslupa samalle alueelle.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.
2. Hallinto-oikeus hylkää oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Pääasia

Sovellettavat säännökset

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos muun ohella aiheuttaa luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista (2 kohta) tai olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä (5 kohta).

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on katsottava, ettei lupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää raha-arvoa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet, 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset sekä 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitetulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 11 luvun 17 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaassa lupa myönnetään, jos hanke täyttää tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetyt vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua, 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Maankäyttö- ja rakennuslain 32 §:n 1 momentin mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Saman pykälän 3 momentin mukaan maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toi-

menpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Saman pykälän 2 momentin mukaan viranomaisten on suunnitellussaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Asiassa saatu selvitys

Petri Leppikangas Oy ja Pirkan Rakentajapalvelu Oy ovat Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakeneet vesilain mukaista lupaa maa-aineksen ottamiseen pohjaveden pinnan yläpuolelta kiinteistöltä [REDACTED] Hämeenkyrön kunnassa. Maa-ainesta on suunniteltu otettavaksi 6,7 hehtaarin alueelta enimmillään noin 500 000 m³ktr. Maa-aineksia on tarkoitus ottaa alimmillaan tasolle +120,5 m asti, jolloin alimman ottotason ja pohjaveden pinnan väliin jää vähintään 6 metrin paksuinen suojakerros (N2000-korkeusjärjestelmä).

Hämeenkyrön kunnanhallitus on 4.2.2008 § 34 tekemällään päätöksellä myöntänyt Petri Leppikangas Oy:lle ja Pirkan Rakentajapalvelu Oy:lle maa-ainelain mukaisen luvan maa-ainesten ottoon viideksi vuodeksi nyt kysymyksessä olevalla kiinteistöllä. Hämeenkyrön kunnanhallitus on 9.9.2013 § 101 tekemällään päätöksellä myöntänyt yhtiöille maa-ainelain mukaisen luvan maa-ainesten ottoon nyt kysymyksessä olevalla kiinteistöllä viideksi vuodeksi. Päätöksen lupamääräyksen 2 mukaan kokonaisottomäärä saa olla enintään 562 000 m³ ja vuotuinen ottomäärä enintään 143 000 m³. Lupamääräyksen 3 mukaan soranoton alimmaksi kaivutasoksi on asetettu +118 m (N60).

Hankealue sijaitsee Ulvaanharjun vedenhankintaa varten tärkeällä 1E-luokan pohjavesialueella (0210810) (aiemmin Ulvaanharju A), pohjaveden muodostumisalueella. Asiassa saadun selvityksen mukaan Hämeenkyrön Vesi Oy:llä on aluehallintoviraston myöntämä lupa ottaa pohjavettä Ulvaanharjulla sijaitsevilta kiinteistöltä [REDACTED] ja [REDACTED] enintään 1 800 m³/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Vedenottoaivo PK5 sijaitsee noin 350 metriä hankealueen itäpuolella.

Hakemuksen täydennyksen liitteenä olevan Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelman (23.10.2015) mukaan Ulvaanharju A:n pohjavesialueen pinta-ala on 5,6 km², josta varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala on 4,33 km². Ulvaanharju A:n kokonaisantoisuuden on arvioitu olevan 3700 m³/d. Alueen pohjoisreunalla pohjaveden päävirtaussuunta on itään. Hakemuksen mukaan pohjavettä purkautuu myös muodostuman pohjoisreunoilta Riihiniemen ja Likolähteiden kautta sekä suotautuu muodostumaa ympäröiville soille. Maa-aines on ottoalueella ja sen ympäristössä pääasiassa hiekkaa. Vettä heikosti läpäisevistä moreeni- ja silttivalikerroksista johtuen alueella voi esiintyä orsivesikerroksia. Pohjaveden pinta laskee pohjavesialueen keskiosista reunaosiin siirryttäessä.

Hämeenkyrön pohjavesialueiden suojelu- ja kunnostussuunnitelman mukaan suunnitelman yhteydessä kaikille tarkasteltaville vedenottamoille sekä tutkituille vedenottamoiden paikoille määriteltiin ohjeelliset lähisuojavaikohyökkeet, jotka on määritetty pohjavesialueen rajat, pohjavedenottamoiden vaikutusalue sekä maa- ja kallioperän ominaisuudet huomioon ottaen. Vyöhykerajausta

suunniteltaessa on otettu huomioon myös pohjaveden virtaussuunnat, pohjaveden korkeus ja vedenoton määrä ottamoilta. Lähisuojavyyöhykkeiden määrittelyperusteena on muun maankäytön haittavaikutusten estäminen. Lähisuojavyyöhyke on vedenottamoa tai tulevaa vedenottopaikkaa ympäröivä vyyöhyke, jonka ulkorajalta pohjaveden virtaus vedenottamolle tai vedenottopaikalle kestää noin 50–60 vuorokautta. Lähisuojavyyöhykkeen leveys pohjaveden päävirtaussuunnasta vedenottamolle tai tutkitulle vedenottopaikalle on keskimäärin arvioituna 300–500 metriä (joskus jopa yli kilometri) ja 200–300 metriä virtaussuunnan alapuolelle. Nyt kysymyksessä olevan vesilain mukaisen lupahakemuksen mukainen hankealue sijoittuu Ulvaanharjun vedenottamon ohjeelliselle lähisuojavyyöhykkeelle.

Hakemuksen mukaan ottotoiminnalla ei ole vaikutuksia alueen pohjaveden määrään. Mahdolliset pohjaveden laatuun vaikuttavat tekijät poistetaan siten, että alueella ei pidetä tankkauspistettä vaan ajettava kalusto tankataan mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueen ulkopuolella tai tuomalla polttoainesäiliö tankkauksen ajaksi kohteeseen paketti- tai kuorma-autolla. Kun polttoainesäiliö tuodaan tankkausta varten kohteeseen, tankkauskohdan alle maahan levitetään LDPE-muovi tai kevytpeite, joka kestää kevyen polttoöljyn aiheuttamaa kemiallista räsytystä, tankkausta seurataan vierestä koko tapahtuman ajan ja työkoneissa ja tankkausta suorittavan henkilön käden ulottuvilla pidetään aina kuivaa imeytysainetta. Jätteitä ei synny alueella. Jos seulonnalle on tarvetta, voi kertyä rikkoontuneita seulaverkkoja tai muuta romumetallia, joka kerätään heti varastokonttiin tai viedään alueelta pois asianmukaiseen keräyspisteeseen. Suunnitelma-alueella ei tehdä koneiden huoltoja, joten alueella ei käsitellä jäteöljyjä.

Hankealue sijaitsee Hämeenkyrön kunnan oikeusvaikutteisen Ulvaanharjun osayleiskaavan alueella, tarkemmin osayleiskaavan mukaisella alueella, jolla on voimassa EO/5-kaavamerkintä (maa-ainesten ottoalue). Kaavamääräysten mukaan kauttaviivan oikealla puolella oleva luku merkitsee pohjaveden pinnan yläpuolelle jätettävän suojakerroksen paksuuden (m). Hankealue sijaitsee myös Pirkanmaan maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 muun muassa tärkeällä vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Asiassa on kysymys vesilain mukaisen luvan myöntämisedellytysten täyttymisestä. Lupahakemus ratkaistaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon hankkeeseen ja hakemukseen liittyvät seikat. Lupaharkinta perustuu tässä tapauksessa vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti intressivertailuun, jonka mukaan luvan myöntäminen edellyttää, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan hakijan tulee lähtökohtaisesti jo hakemuksensa yhteydessä toimittaa tarvittavat selvitykset ja osoittaa luvan myöntämisedellytysten olemassaolo.

Kysymyksessä olevasta hankkeesta saatava hyöty, alueen hyödyntäminen maa-ainesten ottamiseen, olisi luonteeltaan yksityistä.

Asiassa on arvioitava, voiko hankkeella olla haitallisia vaikutuksia vesilain 3 luvun 2 §:n 5 kohdan tarkoittamaan vedenhankintaa varten tärkeään pohjavesi-esiintymään. Hallinto-oikeus katsoo, että maa-ainesten ottaminen vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella, pohjaveden muodostumisalueella, myös vedenottamon ohjeellisella lähisuojavyöhykkeellä, aiheuttaisi yleiselle edulle koituvana menetyksenä pohjaveden laadulle riskin, jonka merkittävyyden arvioinnissa tulee ottaa huomioon muun ohella pohjaveden virtaussuunta hankealueelta Hämeenkyrön Vesi Oy:n pohjavedenottamolle päin sekä vedenottokaivon ja hankealueen välinen etäisyys. Hankkeesta pohjaveden laadulle aiheutuvaa vaaraa pohjavedenottamon läheisyydessä ja pohjaveden muodostumisalueella on vesilain mukaisessa intressivertailussa haittoja arvioitaessa pidettävä huomattavana hättänä. Hakemuksen mukaisesti toteutettuna hanke voisi muuttaa pohjaveden laatua tai määrää ja tämä muutos voisi huonontaa pohjaveden käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä. Hallinto-oikeus katsoo aluehallintoviraston tavoin, että hankkeesta pohjavedelle aiheutuvaa riskiä ei voitaisi, hakemuksen ja sen tueksi esitetyn selvityksen perusteella, hakemuksessa esitetyt suojatoimenpiteetkin huomioon ottaen, sulkea pois lupamääräyksillä.

Vesilain mukaisessa lupaharkinnassa on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista. Hallinto-oikeus katsoo, että nyt kysymyksessä olevassa asiassa kaavoitus ei sinänsä aseta estettä lupahakemuksen mukaiselle toiminnalle. Lupa toiminnalle voidaan kuitenkin myöntää vain, jos vesilain mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Valituksessa on esitetty, että päätös loukkaa yhdenvertaisuusperiaatetta, sillä samalle pohjavesialueelle on myönnetty useita muita maa-aineslupia. Valituksen mukaan asiassa on otettava huomioon muun muassa muutoksenhakijoiden samalla alueella ollut aikaisempi maa-aineslupa ja ottotoiminta, muiden alueella toimivien maa-ainesluvat sekä hallinnossa asioivien yhdenvertaisuusperiaate ja oikeutettujen odotusten suoja. Tältä osin hallinto-oikeus toteaa, että tässä asiassa on kysymyksessä vesilain mukainen lupa eikä tässä asiassa sovelleta maa-aineslakia. Vesilain mukaisen luvan myöntämisen edellytykset ja lupamääräysten tarve arvioidaan hankekohtaisesti ottaen huomioon hakemuksen mukainen toiminta sekä hankkeesta ja sen vaikutuksista esitetty selvitys sekä muu asiassa saatu selvitys. Muutoksenhakijoiden viittaamat muut lupapäätökset ja muutoksenhakijoille myönnetyt aiemmat maa-aineslain mukaiset luvat eivät ole sellaisia seikkoja, joiden perusteella luvan hakijoiden yhdenvertaisuutta voitaisiin katsoa valituksenalaisella päätöksellä loukatun tai joiden perusteella valituksenalainen päätös olisi oikeutettujen odotusten suojan vastainen.

Hallinto-oikeus katsoo, ettei asiassa ole tullut saadun selvityksen perusteella esiin seikkoja, joiden mukaan aluehallintovirasto olisi suorittanut intressivertailun virheellisesti.

Edellä esitetyn perusteella ja kun lisäksi otetaan huomioon ympäristöoikeudellinen varovaisuusperiaate, hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta yksityisille eduille saatava hyöty ei ole huomattava verrattuna siitä yleiselle edulle koituviin menetyksiin. Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja luvan myöntämisen edellytyksiä ei näin ollen ole.

2. Oikeudenkäyntikulut

Hallintolainkäyttölain (586/1996) 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä tässä pykälässä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen. Saman pykälän 2 momentin mukaan harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Hallinto-oikeus katsoo, että asian ratkaisu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Petri Leppikangas Oy ja Pirkan Rakentajapalvelu Oy joutuvat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Oikeudenkäynti ei ole aiheutunut viranomaisen virheestä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Hämeenkyrön kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Päätöksen tiedoksi antaminen

████████████████████ on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän alikirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos he tämän laiminlyövät, he ovat velvollisia korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Vesilain 15 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **3.2.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janika Gummerus ja Annukka Lagerstam sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Saara Juopperi. Asian on esitellyt Annukka Lagerstam.

Janika Gummerus

Saara Juopperi

Annukka Lagerstam

Toimituskirjan antaja:

Inkeri Eriksson
lainkäyttösihteeri

Jakelu

Päätös ja maksu

Petri Leppikangas Oy ja Pirkan Rakentajapalvelu Oy
oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)
Asiamies ja prosessiosoite:
Asianajaja, varatuomari Leena Laurila
Asianajotoimisto Alfa Oy

Jäljennös maksutta

[REDACTED]
[REDACTED]

Hämeenkyrön Vesi Oy

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Hämeenkyrön kunnan ympäristölautakunta

Pirkkalan kunnan ympäristöterveydenhuollon terveystarkastaja
Hämeenkyrön kunnan terveydensuojeluviranomaisena

Kyrön Luonto ry

Hämeenkyrön kunnanhallitus

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisesti

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristölupavastuualue, sähköisesti

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

IE

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaan-
nista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiantipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>